

בר מצוה (4)

נעשה מחויב בכל התורה ומצטרף לכל דבר שבקדושה כאדם גדול בר דעת. ואילו הגויים גם במצוות שהם מחויבים בהם אינם עושים זאת בתורת "קבלת עול" אלא מתוך דעת, שרק כאשר הדבר נתפס בהבנתם והגיונם הם מקיימים זאת. לכן הדבר תלוי במדת הדעת שבהם.

ספר "דורות דרשה"

סייעתא דשמיא מיוחדת 'נשלחת' לחתן בר מצוה
כתוב ב**זוהר הקדוש** (פרשת וישלח): עד שלוש עשרה שנה האדם עובד ומשתדל בנפש חיה שבו מ"ג שנה ולמעלה, אם רצונו להיות זכאי, נותנים לו נשמה קדושה עליונה שנחצבת מכסא כבודו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא עד כאן לשונו. הרי לנו הסיוע והעזרה העצומה שנותנים לבר מצוה בגיל שלוש עשרה, אם רוצה להיות זכאי, שולחים לו נשמה קדושה עליונה, כך שיוכל לבצע את רצונותיו ושאיוותיו. ביום הבר מצוה נותנים לו כוחות עליונים אדירים, סיוע עצום מתחת לכסא הכבוד, כדי שיוכל להתעלות בסולם העליה ביראת שמים, בהתמדת התורה. אך צריך להשתמש בכוחות הללו לעבודת ה', ולא חס וחלילה לבזבז אותם על מילי דעלמא.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "אמונה"

שלמה

'כסדרן' הזהירות בחינוך הבנים
בקריאת שמע אנו אומרים "וקשרתם אותם לאות על ידכם", "ולמדתם אותם את בניכם", ואחר כך "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך". משמע, שהמצוה הראשונה המוזכרת בפסוקים אלו היא מצות תפילין, לאחר מכן מצות חינוך הבנים, ולאחר מכן מצוה מזוזה. שאלו את האדמו"ר **מבעלז**: מדוע הדברים נכתבו בסדר הזה? מדוע מצות חינוך הבנים היא בין מצות תפילין למצות מזוזה? ענה הרבי תשובה שהיא יסוד בחינוך הבנים. בתפילין וגם במזוזה סדר הפרשיות הוא מעכב, שאם נכתבו 'שלא כסדרן', דהיינו בסדר אחר פוסל. דבר נוסף, בתפילין ובמזוזה, כמעט כל טעות פוסלת. אומר האדמו"ר **מבעלז**: הזהירות בחינוך הבנים צריכה להיות כמו זהירות בכתיבת תפילין ומזוזה. שכמעט ואין דרך חזרה.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "אמונה שלמה"

הריני מוכן ומזומן

דעו, ששמונה מצוות עשה מוזכרין בתפילין, על כן ראוי ונכון קודם שתניחו התפילין תעלו על מחשבתכם מענין ד' פרשיות: יש בהם קדושה ויחוד שמו הגדול וענין קבלת עול המצוות, והזהרו סמוך להנחה תאמרו: הריני

מעלת היום והנהגותיו ישתה כל הכוס

כתב הרב שמואל דוד פירדמן: ששמעתי פעם מדרשן אחד, שכרך הבחור הבר מצוה ברכת המזון בזימון ועשה ברכת בורא פרי הגפן, צוה אותו כבוד האדמו"ר הגאון הקדוש **מבעלזא זצ"ל** שישתה את כל הכוס, והיה יושב שם אצל השולחן הגאון **מטשעבין זצ"ל**, ובמחשבתו חשב למה צוה האדמו"ר לשתות כל הכוס, הרי רוב כוס סגי לפי הדין. וממש בעת שבמחשבתו הרהר דברים אלו, אמר לו האדמו"ר **מבעלזא זצ"ל**: **טשעבינער רב**, אל יקשה בעינך מדוע אמרתי לו שישתה כל הכוס, דהנה ידוע **שהפני יהושע** (שבת כא. ד"ה מאי חנוכה) הקשה, מדוע הוצרכו לנס השמן בחנוכה והרי טומאה הותרה בציבור, ותירץ הפני יהושע שבחנוכת בית המקדש רצה הקדוש ברוך הוא להראות חביבותן של ישראל שהמצוה תהיה אז בשלמות גמורה בטהרה בלי היתרים. וממילא, סיים האדמו"ר **זצ"ל**, שהרי כן הדין בבר מצוה שביום חינוכו למצוות צריכה המצוה להיות בשלמות גמורה, ועל כן יש להדר שישתה כל הכוס, אף על גב שמעיקר הדין סגי ברוב כוס. והגאון **מטשעבין זצ"ל** אמר אז, שעכשיו הוא רואה שיש עוד רוח הקודש בעולם.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "אמונה שלמה"

קבלת עול

בשור"ת הרא"ש (כלל טז, סי' א) כתב: שמקור הדבר שיהודי נכנס לכלל חיובי המצוות בשנת י"ג הוא מידי השיעורין שבתורה, שהם הלכה מסיני (ערוכין ד.), ואף שיעור "בן י"ג למצוות", הוא אחד מן השיעורין שנתנה תורה. אמנם לגבי בני נח, גוי, שגם בו שייך גדלות וקטנות לגבי מצוות בני נח ודיני הקנינים וכיוצא בזה, כתב **החתם סופר** (יו"ד קפד סי' שיו) דכיון דקיי"ל שדיני שיעורים של תורה לא ניתנו לבני נח (הרמב"ם פ"ט מהל' מלכים ה"י) לפיכך אין זמן חיובם תלוי בשנים בהיותם בני י"ג, אלא כל אחד לפי חורפיה ודעתיה, שתלוי לפי ראות עיני הבית דין, אם יש בו דעת הריהו גדול, ואם לאו הריהו קטן. ביאור הענין כתבו חכמי הדורות, זה בעצם מהות השנוי בן יהודי לגוי, כי יהודי מקבל על עצמו את התורה ומצותיה כעול על צוארו למעלה מן הדעת, ולכן אין זה תלוי ב"דעת" שיש בו לפי מראה בני אדם, אלא ככל דיני השיעורים שהם כחוקים, כגון מקוה טהרה, פחות מקורטוב ממ' סאה אינו מטהר, ובהוספת טיפה אחת מקבל המקוה כח טהרה, וכן קטן זה, שעה קלה לפני היותו בן י"ג, אף אם הוא חריף בדעת אינו בר חיוב מצוה מן התורה, ואילו שעה קלה לאחר מכן הריהו

מוכן ומזומן לקיים שמונה מצוות עשה שצונו הקב"ה בהנחת תפילין: קדש לי כל בכור, והיה כי יביאך, שמע והיה אם שמוע, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, ברכ אתה וכו' והאזכרות שצריך להזכיר בשעת התפילין בראשו. **רב זילברשטיין שליט"א בספרו "אמונה שלמה"**

כי קולך ערב

והנה "ערבות" היא גם לשון מתיקות שישראל ערבין האחד על השני, ומרומז גם כאשר נעשה בר מצוה הריהו מקבל טעם ונעשים התורה ומצוותיה ערבין עליו, ועובד את ה' באהבה. וכן איתא במדרש "מעשה תורה": "ג' פעמים נכתב בתורה מצוה אהבת ה'. וזה כנגד מלאות בן י"ג שנים למצות שאז זוכה לאהבת ה' בשלמות. וכן דרש ה"חתם סופר" ביום כניסת בנו ה"כתב סופר" למצות: בברכות קריאת שמע אומרים "הבוחר בעמו ישראל באהבה", "אהבה" בגמיטריא שלוש עשרה, שהקב"ה בוחר בעמו ישראל באהבה לעבדו ולשרתו בהיותם בני שלש עשרה. ועל כן, השלים ה"חתם סופר", מתחילים לקרוא לנער הבר מצוה בתואר "בחור", לפי שנבחר ע"י הקב"ה לשרת בקודש. וכאמור, ביום הבר מצוה מתחיל לעבוד את בוראו מתוך אהבה ועריבות, ולא מחמת יראת העונש והחינוך. ויתכן שלכן יש כח ערבות להוציא אחרים ידי חובת המצות, כי בדבר של זכות שייך יותר לעשות במקום השני, כדקיי"ל "זכין לאדם שלא בפניו", ולכן בהכניסו למצוות נכנס לכלל "כל ישראל ערבין זה לזה".

ספר "דורות דרשה"

קשוט עצמך תחילה

על פי מה שנתבאר שבהיכנסו למצוות מקבל כח השפעה כלפי חוץ, יבואר מנהג ישראל שנער הבר מצוה דורש ביום זה ברכים, שמשפיע כלפי חוץ מתורתו. וכן איתה בזה הקדוש: ששנות הילדות הם כערלה שאסור להנות מפירותיה, ועתה אפשר כבר להנות ממנו. אמנם כל כח ההשפעה שלו תלוי בהתנהגותו הפנימית, שיהיה ירא שמים בסתר ואז יכול להשפיע גם בגלוי, ומרומז בתפילין של יד ותפילין של ראש, שבתפילין של יד צריכים להיות מכוסים כדדרשינן (מנחות לו): לך לאות ולא לאחרים לאות, ולכן קודמים לתפילין של ראש המגולים, לפי שבתחילה צריך לקשוט עצמו, לך לאות, ואף בענינים המכוסים שבסתר, ורק אחר כך יכול לקשוט אחרים. ואומר (ויקרא יט. יז): "הוכח תוכיח את עמיתך" כפל הלשון ללמד בא: הוכח, קודם תוכיח את עצמך, ואחר כך תוכיח את אחרים.

ספר "דורות דרשה"

נפשי חולת אהבתך

רמז נורא ונפלא יש בענין האמור בגמרא (שבב סו. ב) בן שיש לו געגועין אצל אביו נוטלין רצועה מימין אביו ומניחים על שמאל הבן, וסימנך תפילין, שהיא על יד

שמאל. ובא ללמד ונמצא למד בגדר מצות תפילין שענינה געגועין שיש לכנסת ישראל להקב"ה, ומטרת התפילין הוא כדי להשיב את לבבנו ולדבקו באופן זה **ספר "דורות דרשה"**

הלכה: עטיפת הטלית קודם לתפילין וטעמו

כתב השו"ע (או"ח ס' כה ה"א): אחר שלבש טלית יניח תפילין שמעלין בקודש. ובפסקי תשובות (אות ג): ועוד שמצות ציצית תדירה שנוהגת גם בשבתות וימים טובים, והגם ששנינו (זבחים פ"ט), כל המקודש מחבירו קודם את חבירו, ובתדיר ומוקדש איבעיא להו שם, מי קודם והיינו דווקא בשני ענינים נפרדים, משא"כ בזה שמצות ציצית ותפילין נישנים? על גוף האדם ובחדא מחתה, צריך לילך מדרגה קטנה לדרגה גבוהה יותר, ומתחילה מכסה עצמו בכיסוי מצוה ואח"כ מקשר עצמו בתפילין בקשר היחוד והקדושה. **"פסקי תשובות" חלק ב'**

פתגם: ההצלחה אינה סופית, וכך הכשלון

ספר "שמחה"

חקירה: תפילין ממין טהור: צריכים להיות ממין טהור, או שאסור שיהיו ממין טמא (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"ב ד"ה תפילין נה: שיהיו טהורים)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: כך דרכו של שוטה

שאלו לרבי איזיל חריף: מה ראה רבי למנות במשנה "חרש שוטה וקטן", דוקא לפי סדר זה, ולא מנה את השוטה ראשון או אחרון? השיב רבי איזיל: לפי שכך דרכו של שוטה, שכל מקום שהוא מוצא שנים מיד הוא נכנס ביניהם.

ספר "חד וחלק" א' (דף צב)

מזל טוב לנכדי אשר בן שלמה, שיזכה להיות גדול בתורה

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זוהירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה, הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר.

